

Đồng chí Nguyễn Phong Sắc (01/2/1902 – 01/2/2022), lãnh đạo tiên bối tiêu biểu của Đảng và cách mạng Việt Nam

Ông Nguyễn Phong Sắc (tên thật là Nguyễn Đình Sắc) sinh ngày 1/2/1902 và lớn lên ở làng Bạch Mai (nay là số nhà 152 phố Bạch Mai, phường Cầu Dền, quận Hai Bà Trưng, Hà Nội), trong một gia đình nhà nho, có truyền thống yêu nước, thương dân sâu sắc và rất hiếu học. Với tố chất thông minh, nhạy bén, trong quá trình sinh sống, học tập và trưởng thành, ông đã sớm làm quen và nhanh chóng tiếp thu những tinh hoa truyền thống của vùng đất Thăng Long văn hiến, truyền thống tốt đẹp của gia đình, đã giúp sớm hình thành ở ông Nguyễn Phong Sắc tinh thần yêu nước nồng nàn,



Đồng chí Nguyễn Phong Sắc

thương cảm sâu sắc với những cực khổ của người dân, đồng thời căm ghét áp bức, bất công và nêu cao ý chí đấu tranh bất khuất trước kẻ thù hung bạo.

Tấm gương của người cha là ông Nguyễn Đình Phúc tham gia phong trào Đông kinh Nghĩa thực, rồi bị đày đi Côn Đảo 5 năm và mãn hạn tù trở về đã tác động trực tiếp đến tâm trí ông Nguyễn Phong Sắc. Hơn nữa, chứng kiến cảnh thực dân Pháp đàn áp dã man các chiến sĩ cách mạng, lòng yêu nước thương nòi, căm phẫn kẻ thù tàn ác đã thúc đẩy ông sớm tìm hiểu các tác phẩm có tư tưởng dân chủ tiến bộ. Sau khi đỗ đầu kỳ thi Thành chung ở trường Bưởi, ông đã từ chối không nhận học bổng đi du học ở Pháp.

Vào làm việc ở Sở Tài chính, ông vẫn giữ quan hệ với nhóm bạn thân từ khi còn học ở trường Bưởi là Trần Quang Huyền ở phố Công sứ Mi-ri-ben (nay là phố Trần Nhân Tông), Hồ Trọng Hiếu (tức nhà thơ Tú Mỡ) ở làng Láng, Trịnh Bá Bích ở phố Bạch Mai. Chính từ nhóm bạn này, Nguyễn Đình Sắc đã được ông Trần Quang Huyền giới thiệu với các hội viên của Hội Việt Nam thanh niên cách mạng đồng chí. Cuối năm 1926, ông gia nhập Chi hội đầu tiên của Hội Việt Nam thanh niên cách mạng đồng chí gồm 11 người do đồng chí Nguyễn Công Thu làm Bí thư. Đây là bước ngoặt quan trọng đầu tiên, đánh dấu sự biến chuyển trong nhận thức tư tưởng và ông đã lấy tên mới - Nguyễn Phong Sắc - mang ý nghĩa ngọn gió mới với khát vọng làm cách mạng thoát khỏi đời nô lệ. Tháng 3-1929, tại số nhà 5D phố Hàm Long, ông là một trong 8 đảng viên của chi bộ cộng sản đầu tiên trong cả nước.

Sau cuộc họp ngày 27-7-1929 của Ban chấp hành lâm thời Đông Dương Cộng sản Đảng, hội nghị đã quyết định phân công hai đồng chí Nguyễn Phong Sắc và Trần Văn Cung vào phụ trách phong trào cách mạng ở Trung Kỳ. Đồng chí Nguyễn Phong Sắc đã có nhiều đóng góp to lớn cho Đảng bộ và nhân dân Trung kỳ, đặc biệt là cao trào cách mạng 1930 - 1931 mà đỉnh cao là phong trào Xô Viết Nghệ Tĩnh.

Tháng 3-1931, sau khi dự hội nghị Trung ương lần II ở Sài Gòn, đồng chí ra Trung kỳ, tiếp đó ra Hà Nội, xuống Hải Phòng để phổ biến nghị quyết của Trung ương thì bị mật thám bắt tại khách sạn Nam Lai, gần Ga Hàng Cỏ, đưa vào Vinh giam cầm tra tấn dã man. Lo sợ trước cao trào Xô Viết Nghệ Tĩnh và vai trò của một cán bộ cao

cấp của Đảng, địch đã lén lút xử bắn đồng chí ngày 26-5-1931 tại đồn Song Lộc, huyện Nghi Lộc, tỉnh Nghệ An.

Cuộc đời cách mạng của đồng chí Nguyễn Phong Sắc là tấm gương sáng về giác ngộ lý tưởng cách mạng, kiên trung, bất khuất, luôn luôn trung thành với mục tiêu, lý tưởng của Đảng và lối sống giản dị, trong sáng của người chiến sĩ cộng sản, đã khích lệ, cổ vũ cán bộ đảng viên và quần chúng nhân dân tích cực tham gia cách mạng.

Ghi nhớ công lao của đồng chí Nguyễn Phong Sắc, người con ưu tú của quê hương Bạch Mai, người cán bộ xuất sắc của Đảng bộ Hà Nội, cố Tổng Bí thư Trường Chinh tại buổi tiếp đón con cháu liệt sĩ Nguyễn Phong Sắc ngày 6/5/1987 đã xúc động nói: “Đồng chí Nguyễn Phong Sắc, một chiến sĩ cộng sản kiên cường, mẫu mực, thủy chung, một người con yêu dấu của Đảng và của Hà Nội”

Tri ân người cán bộ xuất sắc của Đảng ta, nhân dân Nghệ An, Hà Tĩnh đã xin được đề đồng chí Nguyễn Phong Sắc an nghỉ đời đời trong lòng đất xã Phúc Thọ, huyện Nghi Lộc, tỉnh Nghệ An.

Cúc Nguyễn